

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект BG05SFOP001-2.025-0037-C01 „СМАРТ - СтиМулиране на производства със зелен хоризонт“, изпълняван от Българска Търговско-Промислена Палата в партньорство Сдружение „Бабел България“

29.08.2022 – 29.06.2023г.

Резюме на интервюто с Александър Трифонов – експерт околна среда

- На 21 октомври 2009 година европейският парламент приема Директива 2009/125/ЕО НА за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението. Още в тази директива се залага изискване за намаляване на отпадъците чрез удължаване на жизнения цикъл на произведените продукти.
- На 11 май 2023 г. ЕП прие правила за устойчиви продукти и борба с подвеждащите „зелени“ твърдения, в които е заложено, че:
 - Не трябва да се позволява нарочно ограничаване на трайността на продукта
 - Продуктите трябва да работят добре и с резервни части и консумативи от други производители
- От това за фирмите следва опасността от намаляване на потреблението и, за да останат жизнени, те ще трябва да пускат все нови и нови продукти или варианти на съществуващите
- На 24.05.2023 г. Европейският парламент призовава европейците да преминат към кръгова икономика чрез по-ефективно използване на суровините и намаляване на отпадъците, тъй като това е ключово за засилване на конкурентоспособността на икономиката, създаване на условия за растеж и откриване на нови работни места. Според прогнози преходът към кръгова икономика може да създаде 700 000 работни места до 2030 г.
- Решенията, свързани с кръговата икономика, ще бъдат пригодени към нуждите на **най-отдалечените региони и островите** поради тяхната зависимост от вноса на ресурси, високата степен на генериране на отпадъци в резултат на туризма, както и поради износа на отпадъци. Проектите, насочени към кръговата икономика, ще бъдат подпомагани по линия на **Механизма за справедлив преход**¹, предложен като част от Плана за инвестиции за устойчива Европа и програмата InvestEU.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/fs_20_39

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

- Изменения, които ще бъдат приети от Европейския парламент на 12 юли 2023 г. към предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за определяне на изискванията за екопроектиране към устойчиви продукти и за отмяна на Директива 2009/125/ЕО (СОМ(2022)0142 – С9-0132/2022 – 2022/0095(COD)) и въвеждане на Цифров продуктов паспорт. Новият „цифров продуктов паспорт“ ще предоставя информация за екологичната устойчивост на продуктите. Той ще помага на потребителите и предприятията да правят информиран избор при закупуването на продукти, а на публичните органи — да осъществяват по-добре проверките и контрола. С предложението се установяват и разпоредби относно прозрачността и предотвратяването на унищожаването на непродадени потребителски продукти и относно екологосъобразните обществени поръчки.
- В България няма закон за публично-частно партньорство и единственото концесиите се явяват вид публично-частно партньорство. По този начин възможностите за частно инвестиране са малки. Общините трябва да търсят възможности за сключване на споразумения с частни инвеститори, като прилагат принципите на публично-частното партньорство чрез договори за съвместна дейност. Може да се помисли за създаването на фондове към областните администрации/управители, за да може да се реализира ефективно ако се приеме Стратегия за преход за кръгова икономика. Така ще се увеличат възможностите за инвестиции в кръговата икономика. Би следвало МРРБ да изиска да се надградят ПИРО-вете на общините с инициативи в областта на кръговата икономика.
- Кръговата икономика изисква съвсем ново мислене – от създаването/ проектирането на новото изделие (избор на суровини и материали, подлежащи на рециклиране) до ефективна и екологосъобразна употреба и максимално рециклиране на вложените материали. Изпълнителната агенцията за малки и средни предприятия следва да изиска при утвърждаване за финансиране на проекти за нови продукти спазване на принципите на кръговата икономика.
- НАПОО-Националната агенция за професионално образование и обучение да включи изискване в учебните планове към ЦПО-Центровете за професионално образование да се включат и лекции по кръгова икономика.
- Препоръчително за БТПП е да създаде и поддържа бази данни от добри практики и технологии за рециклиране на различни отпадъци.

м.юни 2023г.

Георги Методиев

Експерт връзки с обществеността